

הערכות הורים ביחס לחשיפה מקוונת של ילדיהם לתכנים אלימים ומיניים

רינטה ברסקי

מנחים: ירון אריאל, המכללה האקדמית עמק יזרעאל
פרופ' שיזף רפאלי, אוניברסיטת חיפה

משלהי המאה ה-20 הפכה רשת האינטרנט בהדרגה לחלק בלתי נפרד מחיי היום יום של כל בית ומשפחה בחברה המערבית. אולם שיח ציבורי ומחקר לא מבוטל מתייחס לצדדים השליליים המלווים את החשיפה והנגישות לתכנים ברשת האינטרנט, המכילה תכנים אלימים ומיניים רבים. הסכנות הפוטנציאליות של החשיפה והשימוש ברשת גורמות לחרדה ודאגה רבה בקרב הורים לילדים ובני נוער הנמצאים בשלבי התבגרות פסיכולוגית ופיזיולוגית המאופיינים בבדיקת גבולות וחציית גבולות אסורים.

מחקר זה בחן תפיסות של הורים ישראליים ביחס לחשיפת ילדיהם לתכני אינטרנט אלימים ומיניים. מטרת המחקר היא לבחון את האופן שבו ניתן לקשור בין עמדותיו של ההורה, מודעותו לתכנים האלימים ומיניים הקיימים באינטרנט ורמת האוריינות הטכנולוגית שלו לבין דפוסי התיווך והפיקוח שההורה מפעיל ביחס לחשיפה לתכנים. המחקר בחן הורים לילדים בין הגילאים 9-15 באמצעות שאלונים ולווה גם בראיונות עומק של מקרים טיפוסיים ייחודיים של מעורבות ופיקוח ההורים.

ממצאי המחקר מעידים על יחס דו ערכי של ההורים לאינטרנט. מחד, כמחציתם סבורים כי האינטרנט חיוני ותורם להתפתחות, הצלחה בלימודים וקשרים חברתיים. מאידך, כרבע סבורים כי השימוש באינטרנט מגביר את החשיפה לתכנים אלימים ומיניים הפוגעת בתפיסות מיניות ומעודדים אלימות. נמצא כי מחצית מההורים סבורים שמעורבות, בדמות פיקוח והגבלה, מקטינה את החשיפה לתכנים. בנוסף, המחקר מצא כי קיימים קשרים בין תפיסת ההורים לגבי חשיפה לבין תפיסתם ביחס למעורבות שעליהם לנקוט. תפיסת המעורבות נמצאה קשורה למידת המעורבות עליה הם מדווחים בפועל. רמת האוריינות הטכנולוגית נמצאה מתואמת עם מידת מעורבות ההורים. לבסוף, נמצא קשר ובין מידת המעורבות המדווחת למידת החשיפה של בני נוער לתכנים אלימים ומיניים. המחקר תורם להבנת התנהגות הורים-ילדים בסביבה מקוונת בחברה הישראלית.